

Briselē, 30.5.2013
COM(2013) 310 final

**KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI**

**Ceturtais ziņojums par to, kā tiek piemērota Padomes Direktīva 93/7/EEK par no
dalībvalsts teritorijas nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu atgriešanu**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

SATURS

1.	Ievads	3
2.	Secinājumi, kas izdarīti trešajā ziņojumā par Direktīvas 93/7/EEK piemērošanu (2004.–2007. g.)	3
3.	Pasākumi pēc trešā ziņojuma sniegšanas	4
3.1.	Mēģinājums kodificēt direktīvu	4
3.2.	Darba grupa kultūras priekšmetu atgriešanai (“Return of cultural goods”).....	4
3.3.	Citas iniciatīvas saistībā ar kultūras priekšmetiem	5
4.	Direktīvas piemērošana laikā no 2008. līdz 2011. gadam	6
4.1.	Dalībvalstu piemērošanas ziņojumi	6
4.2.	Direktīvas piemērošanas novērtējums.....	7
5.	Nākamais posms	8
	Pielikums.....	9

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI

Ceturtais ziņojums par to, kā tiek piemērota Padomes Direktīva 93/7/EEK par no dalībvalsts teritorijas nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu atgriešanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

1. IEVADS

Ar Padomes Direktīvu 93/7/EEK, kas pieņemta 1993. gada 15. martā¹, izveidoti mehānismi administratīvajai sadarbībai starp valstu iestādēm un noteiktas iespējas vērsties tiesā, lai pieprasītu atsevišķu no dalībvalsts teritorijas nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu atgriešanu.

Saskaņā ar Direktīvas 93/7/EEK (turpmāk "direktīva") 16. pantu dalībvalstis ir nosūtījušas Komisijai ziņojumus par direktīvas piemērošanu laikā no 2008. līdz 2011. gadam². Pamatojoties uz saņemto informāciju, Komisija ir sagatavojusi šo dokumentu, kas ir ceturtais direktīvas piemērošanas novērtējuma ziņojums³. Šis ziņojums ir adresēts Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai.

2. SECINĀJUMI, KAS IZDARĪTI TREŠAJĀ ZIŅOJUMĀ PAR DIREKTĪVAS 93/7/EEK PIEMĒROŠANU (2004.–2007. G.)

Trešajā direktīvas piemērošanas novērtējuma ziņojumā tika secināts, ka direktīva ir noderīgs instruments, lai ļautu atgūt atsevišķus kultūras priekšmetus, un tādēļ tas ir noderīgs Eiropas Savienības instruments, lai sekmētu dalībvalstu rīcību to kultūras mantojuma saglabāšanā. Tomēr ziņojums atspoguļoja arī dalībvalstu sarūgtinājumu attiecībā uz direktīvas ierobežojumiem, jo īpaši – īso laika posmu, lai ierosinātu tiesas procesu priekšmeta atgriešanai.

Saskaņā ar šo ziņojumu administratīvā sadarbība un informācijas apmaiņa uzlabojās gan dalībvalstu iekšienē (starp kultūras jomas iestādēm, muitu, policiju utt.), gan starp dažādu dalībvalstu iestādēm, kuras atbildīgas par direktīvas īstenošanu. Tomēr tajā norādīts, ka sadarbību un informācijas apmaiņu dalībvalstu starpā ir jāturpina uzlabot.

¹ Padomes 1993. gada 15. marta Direktīva 93/7/EEK par no dalībvalsts teritorijas nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu atgriešanu (OV L 74, 27.3.1993., 74. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 17. februāra Direktīvu 96/100/EK (OV L 60, 1.3.1997., 59. lpp.), un Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 5. jūnija Direktīvu 2001/38/EK (OV L 187, 10.7.2001., 43. lpp.).

² Komisija ir saņēmusi 22 dalībvalstu ziņojumus.

³ Komisijas pirmais ziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par to, kā tiek piemērota Padomes Regula (EEK) Nr. 3911/92 par kultūras preču eksportu un Padomes Direktīva 93/7/EEK par no dalībvalsts teritorijas nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu atgriešanu, COM(2000)325 galīgā redakcija, 2000. gada 25. maijs. Komisijas otrais ziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par Padomes direktīvas 93/7/EEK piemērošanu no dalībvalsts teritorijas nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu atgūšanā, COM(2005)675 galīgā redakcija, 2005. gada 21. decembris. Komisijas trešais ziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par Padomes direktīvas 93/7/EEK piemērošanu no dalībvalsts teritorijas nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu atgūšanā, COM(2009)408 galīgā redakcija, 2009. gada 30. jūlijs.

Dalībvalstis uzskatīja, ka direktīvas retās piemērošanas iemesls (gan attiecībā uz pasākumiem administratīvās sadarbības ietvaros, gan attiecībā uz prasību iesniegšanu valstu tiesās) ir saistīts ar tās pārāk ierobežoto piemērošanas jomu un ierobežojošajiem nosacījumiem, kas noteikti tiesas procesa ierosināšanai, lai atgūtu priekšmetu.

Šajā ziņojumā Komisija bija apņēmusies uzsākt pārdomas par iespējamo direktīvas pārskatīšanu, vispirms izveidojot darba grupu Kultūras priekšmetu izvešanas un atgriešanas jautājumu komitejas ietvaros, kuras uzdevumus būtu padziļināti analizēt direktīvas piemērošanu.

3. PASĀKUMI PĒC TREŠĀ ZIŅOJUMA SNIEGŠANAS

3.1. Mēģinājums kodificēt direktīvu

2007. gadā Direktīvas 93/7/EEK kodifikācija bija iekļauta Komisijas programmā, kuras mērķis bija vienkāršot *acquis communautaire*. Kodifikācijas priekšlikumu no šīs programmas izņēma pēc Eiropas Savienības Tiesas 2008. gada 6. maija sprieduma (lieta C-133/06)⁴.

Ņemot vērā šo spriedumu, Direktīvas 93/7/EEK kodifikācijas priekšlikums sevī ietvēra atvasinātu juridisko pamatu⁵. Tāpēc nebija iespējams turpināt direktīvas kodificēšanu, jo vajadzēja svītrot minēto klauzulu, kas nozīmētu grozījumus pēc būtības, kas pārsniedz kodifikāciju.

3.2. Darba grupa kultūras priekšmetu atgriešanai (“Return of cultural goods”)

Ņemot vērā trešā ziņojuma secinājumus, Komisija veica pasākumus, kas nepieciešami direktīvas pārskatīšanai.

Vispirms Komisija 2009. gadā izveidoja darba grupu kultūras priekšmetu atgriešanai, kurā darbojās par direktīvas piemērošanu atbildīgo valsts iestāžu pārstāvji. Grupas uzdevums bija noskaidrot galvenās problēmas direktīvas īstenošanā un ierosināt efektīvus un pieņemamus risinājumus direktīvas iespējamai pārskatīšanai. Grupu izveidoja Kultūras priekšmetu izvešanas un atgriešanas jautājumu komitejas ietvaros.

Grupa kultūras priekšmetu atgriešanai 2011. gadā secināja, ka ir jāpārskata Direktīva 93/7/EEK, lai padarītu efektīvāku sistēmu kultūras priekšmetu, kuri klasificēti kā nacionālās kultūras vērtības, atgriešanai. No ierosinājumiem attiecībā uz iespējamās pārskatīšanas apjomu lielākā daļa grupas dalībnieku atbalstīja šādus ierosinājumus: i) pagarināt viena gada termiņu, kas paredzēts tiesas procesa ierosināšanai, lai atgūtu priekšmetu, un divu mēnešu termiņu, lai ļautu pieprasītājas dalībvalsts kompetentajām iestādēm pārbaudīt kultūras priekšmetu, kas atrasts citā dalībvalstī, ii) noskaidrot atsevišķus direktīvas noteikumus, lai veicinātu direktīvas piemērošanu, tostarp, piemēram, sniegt kopīgus kritērijus, lai vienādotu jēdziena “pienācīga piesardzība” interpretāciju nolūkā noteikt kompensāciju valdītājam, iii) pagarināt periodu direktīvas piemērošanas ziņojumu sniegšanai.

Grupā dalībnieki izteicās arī par citiem ierosinājumiem saistībā ar direktīvas piemērošanas jomu un jo īpaši par finansiālo un/vai senuma robežvērtību atcelšanu atsevišķām priekšmetu kategorijām pielikumā un par pielikuma svītrošanu, par pienākumu pierādīt pienācīgu piesardzību un par privātpersonu iespējām ierosināt tiesas procesu priekšmeta atgriešanai.

⁴ Skatīt 2008. gada 6. maija spriedumu lietā C-133/06 Eiropas Parlaments pret Eiropas Savienības Padomi, Krājums 2008, I-03189. lpp.: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62006CJ0133:LV:HTML>.

⁵ Runa ir par klauzulu, kas paredzēja, ka Padome, darbojoties pēc Komisijas ierosinājuma, ik pēc trim gadiem izskata un vajadzības gadījumā atjaunina direktīvas pielikumā norādītās summas.

Grupas dalībnieki arī secināja, ka ir vērts izmantot arī citus ar tiesību aktiem nesaistītus instrumentus, lai uzlabotu sadarbību un informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm un tādējādi atvieglotu kultūras priekšmetu atgriešanu.

Darba grupas paveiktais darbs un grupas dalībnieku individuālais ieguldījums bija nozīmīgs informācijas avots, lai veiktu Direktīvas 93/7/EEK pārskatīšanas ietekmes analīzi⁶.

Kultūras priekšmetu atgriešanas grupas secinājumi ir izklāstīti Kultūras priekšmetu izvešanas un atgriešanas jautājumu komitejai tās 17. sanāksmē, kura notika 2011. gada 24. oktobrī.

3.3. Citas iniciatīvas saistībā ar kultūras priekšmetiem

Kultūras priekšmetu nelikumīgās tirdzniecības novēršanai un apkarošanai tika pievērsta arvien lielāka uzmanība no Eiropas Savienības un dalībvalstu iestāžu puses, kā arī no atsevišķu starptautisko organizāciju, piemēram, Interpola un *UNESCO*, puses.

Padomes Regulu par kultūras priekšmetu izvešanu kodificēja 2008. gadā (Regula (EK) Nr. 116/2009, 2008. gada 18. decembris⁷). Komisija 2011. gadā pieņēma otro ziņojumu par šīs regulas piemērošanu periodā no 2000. līdz 2010. gadam⁸.

Pēc ES Padomes pieprasījuma 2008. gadā⁹ Komisija pasūtīja pētījumu par kultūras priekšmetu nelikumīgās tirdzniecības novēršanu un apkarošanu Eiropas Savienībā. Šā pētījuma noslēguma ziņojumā, kas sniegts 2011. gada beigās, uzskaitīti starptautisko tiesību un Eiropas Savienības tiesību instrumenti kultūras priekšmetu jomā un šķēršļi, un grūtības kultūras priekšmetu nelikumīgās tirdzniecības novēršanā un apkarošanā¹⁰.

Ziņojuma noslēgumā sniegta virkne ieteikumu nelikumīgās tirdzniecības novēršanai un apkarošanai. Ziņojumā ieteikts, piemēram, izveidot sadarbības sistēmu dažādajām administrācijas struktūrām un iestādēm, kuras nodarbojas ar kultūras priekšmetu nelikumīgās tirdzniecības novēršanu un apkarošanu Eiropas līmenī, izveidot Eiropas tīmekļa vietni, pievienoties starptautiskajām *UNESCO* un *UNIDROIT* konvencijām¹¹, ieviest ziņošanas pienākumu Savienības līmenī tiešsaistes tirdzniecības vietnēs, saskaņot valstu dokumentus, ar kuriem atļauj sūtīt kultūras priekšmetus, izstrādāt brīvas aprites karti Savienībā (“pasi”) vai noteikt vispārēju pienākumu turēt policijas uzskaiti par kustamajiem kultūras priekšmetiem. Tajā arī ieteikts pārskatīt Direktīvu 93/7/EEK, lai uzlabotu tās efektivitāti atgriešanas jomā, un izstrādāt labas prakses rokasgrāmatu kultūras priekšmetu atgriešanas jomā.

Ņemot vērā minēto ziņojumu un citus darbus šajā jomā, ES Padome 2011. gada 13. un 14. decembrī Komisijai un dalībvalstīm sniedza ieteikumus attiecībā uz kultūras priekšmetu nelikumīgu tirdzniecību. Komisija jo īpaši tiek aicināta sniegt atbalstu dalībvalstīm efektīvai

⁶ Šī dokumentācija nav publiskota.

⁷ OV L 39, 10.2.2009., 1. lpp.

⁸ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par to, kā tiek īstenota Padomes 2008. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 116/2009 par kultūras priekšmetu izvešanu, COM(2011)382 galīgā redakcija, 2011. gada 27. jūnijs.

⁹ Padomes secinājumi par kultūras priekšmetu nelikumīgās tirdzniecības novēršanu un apkarošanu, Brisele, 2008. gada 27. un 28. novembris, http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/08/st14/st14224-re02_fr08.pdf.

¹⁰ “Pētījums par kultūras priekšmetu nelikumīgās tirdzniecības novēršanu un apkarošanu Eiropas Savienībā” (*Étude sur la prévention et la lutte contre le trafic illicite des biens culturels dans l'Union européenne*), ko veicis Starptautiskās juridiskās sadarbības pētījumu centrs, CECOJI-CNRS-UMR 6224 (Francija). Pētījums pieejams franču un angļu valodā: http://ec.europa.eu/home-affairs/doc_centre/crime/docs/Rapport%20Trafic%20des%20biens%20culturels%20UE%20-%20FR.pdf#zoom=100.

¹¹ *UNESCO* konvencija par kultūras īpašuma nelikumīga importa, eksporta vai pārvietošanas aizliegšanu, kas pieņemta 1970. gadā, un *UNIDROIT* konvencija par nozagtiem vai nelegāli eksportētiem kultūras objektiem, kas pieņemta 1995. gadā.

kultūras priekšmetu aizsardzībai, novēršot un apkarojot nelikumīgo tirdzniecību un vajadzības gadījumā sekmējot papildu pasākumus¹².

Eiropas darba kārtības kultūrai un kultūras darba plāna 2008.–2010. gadam ietvaros nacionālo ekspertu grupa (atvērtā koordinācijas metode) strādāja, lai uzlabotu mākslas darbu apriti (“Kolekciju mobilitāte”). Viena no šīs atvērtās koordinācijas metodes grupas apakšgrupām, kura strādāja ar zādzību novēršanas un nelikumīgās tirdzniecības jautājumiem un pienācīgas piesardzības jautājumiem, ieteica pieņemt būtiskas prasības attiecībā uz pienācīgu piesardzību¹³.

Turpinot iesākto, otrajā kultūras darba plānā 2011.–2014. gadam, ko pieņēmusi Padome¹⁴, ir paredzētas trīs nozīmīgas iniciatīvas saistībā ar kultūras priekšmetiem.

Pirmkārt, izveidot ekspertu grupu, kuras uzdevums būs izstrādāt “rīku kopumu”, kurā ietilps labas prakses vadlīnijas un pienācīgas piesardzības deontoloģija cīņai pret kultūras priekšmetu nelikumīgo tirdzniecību un zādzībām. Šajā sakarā jāpiebilst, ka ES Padome sanāksmē 2011. gada 13. un 14. decembrī ieteica iesaistīt kompetentās ieinteresētās puses minētās ekspertu grupas izveidē.

Otrkārt, nacionālo ekspertu grupa atvērtās koordinācijas metodes ietvaros pārbaudīs iespējas vienkāršot mākslas darbu aizdošanas un aizņemšanās procesu Eiropas Savienībā¹⁵.

Treškārt, plānots pētījums par mākslas darbu novērtēšanas sistēmām valsts garantiju, apdrošināšanas un dalītās atbildības vajadzībām.

Visbeidzot, Komisija 2010. gadā pieņēma priekšlikumu pārstrādāt Regulu (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās. Šis priekšlikums paredz tiesu kompetenci tajā vietā, kur priekšmets atrodas, civilprasībās saistībā ar lietu tiesībām vai īpašumtiesībām uz kustamām lietām. Šis jurisdikcijas pamats, ko piemēro kustamām lietām kopumā, attiecas arī uz kultūras priekšmetu atgriešanas prasībām, ko iesniedz šo priekšmetu īpašnieki. Jaunā regula uzlabos kultūras priekšmetu aizsardzību¹⁶.

4. DIREKTĪVAS PIEMĒROŠANA LAIKĀ NO 2008. LĪDZ 2011. GADAM

4.1. Dalībvalstu piemērošanas ziņojumi

Dalībvalstis norāda, ka acīmredzamu iemeslu dēļ tām nav pieejama informācija par visiem kultūras priekšmetiem, kas nelikumīgi izvesti no to teritorijas¹⁷. Tāpēc dalībvalstīm ir grūti novērtēt, vai nelikumīgo izvešanu skaits palielinās vai sarūk.

¹² Eiropas Savienības Padomes 2011. gada 13. un 14. decembra secinājumi par noziedzības pret kultūras priekšmetiem novēršanu un apkarošanu <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/11/st17/st17541.fr11.pdf>.

¹³ http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/working-group-on-museum-activities_en.htm.

¹⁴ Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par kultūras darba plānu 2011.–2014. gadam, OV C325, 2.12.2010., 1. lpp. http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/european-agenda_fr.htm.

¹⁵ Šīs grupas darbi apskatāmi tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/policy-documents/omc-working-groups_en.htm.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regula (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV L 351, 20.12.2012., 1. lpp.).

¹⁷ Tomēr Čehijas Republika ir sniegusi pārskatu, kurā norādīts nelikumīgi izvesto priekšmetu skaits, kuri atrasti citās dalībvalstīs (189 priekšmeti kopš 1995. gada), un nelikumīgas izcelsmes priekšmetu skaits, kuri atrasti tās teritorijā (243 priekšmeti kopš 1995. gada). Arī Itālija ir sniegusi informāciju par nelikumīgi izvestajiem priekšmetiem (10 372 priekšmeti laikā no 2008. līdz 2011. gadam). Šie dati iegūti, pamatojoties uz atradumiem, ko atklājusi kultūras mantojuma aizsardzības policija. Lielā mērā runa ir par arheoloģiskiem objektiem, kuri iegūti, veicot nelikumīgus izrakumus. Ungārija uzskata, ka

Valstu ziņojumos konstatēts turpmākais.

- Direktīva, jo īpaši tiesas procesa ierosināšana, tiek piemērota reti (skatīt tabulu pielikumā¹⁸).

Dalībvalstis skaidro, ka direktīvas retās izmantošanas iemesls ir tās juridiskās jomas ierobežojumi, jo īpaši tās pielikumā noteiktās kategorijas, kā arī īsais termiņš tiesas procesa ierosināšanai un dalībvalstu tiesnešu grūtības vienveidīgi piemērot 9. pantu nolūkā noteikt valdītājam kompensāciju, ja tiek norīkota priekšmeta atgriešana.

Turklāt atsevišķas dalībvalstis min arī finansiālās izmaksas, kas saistītas ar tiesas procesu, un grūtības noteikt kompetento tiesu citā dalībvalstī.

- Pamazām uzlabojas administratīvā sadarbība un apmaiņa ar informāciju starp dalībvalstu centrālajām iestādēm, ko plānots turpināt, lai uzlabotu direktīvas piemērošanu.

Lielākā daļa dalībvalstu uzskata, ka sadarbība un informācijas apmaiņa ar citu dalībvalstu iestādēm ir laba. Tomēr Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Vācija un Apvienotā Karaliste uzskata, ka šī sadarbība un informācijas apmaiņa nav pietiekama. Iestādes, piemēram, norāda uz to, cik svarīgi ir izmantot labus tehniskos līdzekļus, lai varētu pieprasīt pazudušo objektu meklēšanu, un/vai izmantot vairākas darba valodas saziņā starp šīm iestādēm.

- Direktīva ir jāpārskata.

Dalībvalstis uzskata, ka direktīvai jāklūst par efektīvāku instrumentu, lai ļautu atgūt no dalībvalsts teritorijas nelikumīgi izvestus kultūras priekšmetus, kuri klasificēti kā nacionālās kultūras vērtības un kuri izvesti kopš 1993. gada. Šajā nolūkā tās atbalsta darba grupas kultūras priekšmetu atgriešanai ierosinājumus pārskatīt pašreizējo sistēmu.

Turklāt Bulgārija un Itālija īpaši norāda uz problēmām, kas saistītas ar to arheoloģijas objektu nelikumīgu tirdzniecību, kuri iegūti, veicot nelikumīgus izrakumus, ņemot vērā grūtības pierādīt šo priekšmetu izcelsmi un noteikt to nelikumīgās izvešanas datumu. Šīs dalībvalstis pieprasa, lai direktīvas pārskatīšanā tiktu rasts risinājums šai problēmai.

Visbeidzot, dalībvalstis apstiprina, ka direktīvas transponēšanai pieņemtie valstu noteikumi ir prioritāri. Tomēr direktīvā ietvertie ierobežojošie nosacījumi liek atkal un atkal izmantot starptautiskās konvencijas vai kriminālvajāšanu, lai atgūtu kultūras priekšmetus¹⁹.

4.2. Direktīvas piemērošanas novērtējums

Komisija pielikumā ir uzskaitījusi gadījumus, kad ir piemēroti direktīvas 4. un 5. pants, pamatojoties uz dalībvalstu centrālo iestāžu sniegto informāciju. Tomēr šie dati ne vienmēr saskan un varētu izrādīties nepilnīgi.

Visbiežākie administratīvās sadarbības pasākumi, ko veikušas valstu iestādes, ir no dalībvalsts teritorijas nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu meklēšana vai paziņošana par kultūras

---

nelikumīgo izvedumu skaits ir vairāki simti priekšmetu gadā. Saskaņā ar Rumānijas policijas datiem no Rumānijas teritorijas nelikumīgi ir izvesti 11 530 kultūras priekšmeti (no tiem 11 300 arheoloģijas priekšmeti). Grieķija norāda uz objektu nelikumīgu izvešanu, tostarp 274 ikonas, 44 arhitektūras priekšmeti no romiešu, bizantiešu un pēcbizantiešu laikmeta, viena 20. gadsimta glezna, 5 vāzes (klasiskās un no romiešu laikmeta), 8 monētas un 23 liturģijas objekti. Šī dalībvalsts norāda uz to, ka ir ievērojami pieaudzis nozagto pēcbizantiešu laikmeta ikonu skaits.

¹⁸ Lai iegūtu salīdzināmus datus, Komisija nosūtīja par direktīvas piemērošanu atbildīgajām centrālajām iestādēm aptauju, kas līdzīga aptaujai, kuru izmantoja iepriekšējo ziņojumu sagatavošanā. Lai atvieglotu datu apkopošanu un uzticamību, šo aptaujas izmantošanas sistēmu pārskatīs.

¹⁹ Šajā sakarā Bulgārija un Polija norāda, ka tās ir panākušas priekšmetu atgriešanu, izmantojot *UNESCO* konvenciju; Rumānija norāda, ka ir atguvusi 235 objektus, izmantojot *UNIDROIT*.

priekšmeta atrašanu. Dažas dalībvalstis, piemēram, Vācija, Īrija, Ungārija, Latvija, Austrija, Nīderlande, Polija un Rumānija norāda, ka tās arī veikušas pasākumus, lai pārbaudītu objektu, saglabātu to vai nepieļautu izvairīšanos no atgriešanas procedūras.

Dalībvalstu ziņojumos norādīti gadījumi, kad kultūras priekšmeti ir atgriezti valstu iestāžu pārrunu rezultātā. Atgriešana pēc savstarpējas vienošanās notiek biežāk nekā atgriešana tiesas ceļā; šie gadījumi uzskaitīti pielikumā.

Valstu ziņojumos arī sniegta informācija par sešiem atgriešanas pieprasījumiem, no kuriem viens ir noraidīts. Atsevišķas valstu iestādes, kas ir atbildīgas par direktīvas piemērošanu, ir norādījušas, ka tām nav informācijas par juridiskajām procedūrām priekšmeta atgriešanai.

Vairākas dalībvalstis, tostarp Beļģija, Bulgārija, Itālija, Ungārija, Polija un Somija, norāda uz direktīvas ierobežojumiem priekšmetu atgriešanā, jo īpaši finansiālajām robežvērtībām, ko piemēro atsevišķām nacionālajām kultūras vērtībām, un viena gada termiņu, lai ierosinātu tiesas procesu priekšmeta atgriešanai. Tās arī īpaši norāda uz problēmām, kas saistītas ar to arheoloģijas priekšmetu atgriešanu, kuri iegūti, veicot nelikumīgus izrakumus, ņemot vērā grūtības pierādīt šo priekšmetu izcelsmi un/vai noteikt to nelikumīgās izvešanas datumu (Bulgārija un Itālija).

Valstu ziņojumos īpaši uzsvērts, ka ir svarīga laba sadarbība un informācijas apmaiņa starp visām attiecīgajām iestādēm un jo īpaši starp centrālajām iestādēm, kas ir atbildīgas par direktīvas piemērošanu. Ziņojumos konstatēts, ka administratīvā sadarbība starp dalībvalstu centrālajām iestādēm ir uzlabojusies, tomēr tā nav pietiekami strukturēta un iestādēm ir problēmas valodu barjeras dēļ. Tāpat ziņojumos norādīts uz trūkumiem informācijas apmaiņā starp attiecīgajām iestādēm, kas mazina šīs apmaiņas efektivitāti.

5. NĀKAMAIS POSMS

Kultūras priekšmetu nelikumīga tirdzniecība ir liksta, kas piemeklē Eiropas Savienības valstis. ES Padome aicina Komisiju palīdzēt dalībvalstīm novērst un apkarot kultūras priekšmetu nelikumīgo tirdzniecību.

Direktīvas 93/7/EEK pārskatīšanas process sākās 2009. gadā. Šā projekta sabiedriskā apspriešana beidzās 2012. gada 5. martā²⁰.

Direktīvas 93/7/EEK pārskatīšana ir iespēja uzlabot mehānismus, lai atgūtu no dalībvalsts teritorijas nelikumīgi izvestus kultūras priekšmetus, kuri klasificēti kā nacionālās kultūras vērtības un kuri izvesti kopš 1993. gada.

Šajā sakarā Komisija arī pēta iespējas atvieglot administratīvo sadarbību un apspriešanos starp iestādēm, kas pilda direktīvā noteiktos uzdevumus.

xxx

Komisija aicina Eiropas Parlamentu, Padomi un Eiropas ekonomikas un sociālo lietu komiteju pieņemt zināšanai šo ziņojumu.

²⁰ http://ec.europa.eu/culture/news/201112-consultation_fr.htm.

Pielikums

Atgriešana pēc savstarpējas vienošanās, administratīvās sadarbības pasākumi un atgriešanas pieprasījumi tiesvedības ceļā no 2008. līdz 2011. gadam²¹.

- Kopsavilkums par atgriešanu pēc savstarpējas vienošanās

Gads	Atgriezēja dalībvalsts	Pieprasītāja dalībvalsts	Rezultāts
2008	Vācija	Čehijas Republika	1 <i>pieta</i> statuja no koka (Močidlec)
2008	Vācija	Čehijas Republika	4 Baznīcas tēvu statujas no koka (Semín)
2008	Vācija	Čehijas Republika	1 eņģeļa statuja no koka (Klokočka)
2008	Spānija	Zviedrija	Arheoloģiski objekti
2009	Vācija	Čehijas Republika	1 eņģeļa statuja no koka, "Mīlas alegorija" (Česká Skalice)
2009	Vācija	Čehijas Republika	1 eņģeļa skulptūra no koka (Hněvčeves)
2009	Austrija	Čehijas Republika	1 Sv. Jana Nepomuka statuja no koka (Přistoupim)
2009	Slovēnija	Itālija	<i>Gorzanis</i> grāmata
2009	Austrija	Čehijas Republika	1 Sv. Annas (Noutonice) glezna no baznīcas
2009	Vācija	Grieķija	90 antīki objekti
2010	Nīderlande	Čehijas Republika	Eņģeļu statujas (Hněvotín) (2)
2010	Vācija	Čehijas Republika	1 Sv. Nikolaja statuja no koka (Libnič)
2010	Austrija	Bulgārija	Arheoloģiskās monētas
2010	Zviedrija	Latvija	Gleznas
2010	Francija	Spānija	Gleznas (uz audekla)
2011	Čehijas	Austrija	Koka skulptūra "Christ Salvator"

²¹ Avots: dalībvalstu ziņojumi par direktīvas piemērošanu. Šos sarakstus ir pārbaudījušas centrālās iestādes, kas atbildīgas par Direktīvas 93/7/EEK piemērošanu. Tomēr atsevišķus datus ir apstiprinājusi tikai viena no divām iesaistītajām dalībvalstīm. Pasākumi saistībā ar konkrētu atgriešanu var parādīties vairākos sarakstos.

	Republika		
2011	Apvienotā Karaliste	Grieķija	6 ikonas
2011	Igaunija	Latvija	3 ikonas
2011	Apvienotā Karaliste	Itālija	2 XIV un XV gadsimta manuskripti un viena XIV gadsimta misāle
2011	Vācija	Austrija	Manuskriptu kolekcija
2011	Vācija	Itālija	Manuskripts
2011	Francija	Vācija	2 skulptūras

• Pieprasījumi meklēt objektus (Direktīvas 93/7/EEK 4. panta 1. punkts)

Gads	Pieprasītājs	Pieprasījuma saņēmējs	Rezultāts
	Bulgārija	Beļģija	Objekti nav atrasti
	Itālija Beļģija	Vācija (6)	Objekti ir atrasti (2)
	Vācija	Austrija	Objekts nav atrasts
2010	Ungārija Francija Grieķija Čehijas Republika	Itālija	Procesā (glezna) Procesā (arhīvi) Procesā (antīkas monētas) Procesā (statuja)
2008	Lietuva	Austrija	Objekts ir atrasts (notiek procedūra)
2008 2010	Beļģija Apvienotā Karaliste	Nīderlande	Objekti ir atrasti (baznīcas objekti) Objekti ir atrasti (arheoloģiski objekti)
2008-2011	Vācija Bulgārija	Austrija	(7) Atsevišķi objekti ir atrasti, citi - nē (2) Objekti ir atrasti un atgriezti (arheoloģiskas monētas)
2008-2011	Austrija	Vācija (3)	Objekti ir atrasti

2008-2011	Beļģija Bulgārija Čehijas Republika Vācija Francija Ungārija Austrija Portugāle Rumānija Slovākija Somija	Grieķija	Objekti nav atrasti
	Bulgārija	Polija	Procesā
	Polija	Vācija	Objekti nav atrasti
	Bulgārija	Rumānija	Objekti nav atrasti
	Itālija (1) Ungārija (3) Čehijas Republika (1)	Apvienotā Karaliste (5)	Objekti ir atrasti 1 objekts ir atrasts, 2 objekti nav atrasti Objekts nav atrasts
2008-2011	Grieķija	Visas dalībvalstis (39 pieprasījumi)	Objekti nav atrasti

- Paziņojumi par atrašanu (Direktīvas 93/7/EEK 4. panta 2. punkts)

Gads	Paziņotāja dalībvalsts	Paziņojuma saņēmēja dalībvalsts	Rezultāts
	Vācija (5)	Francija Bulgārija Itālija Spānija Dānija	Pozitīvs (atgrieztas divas skulptūras) Nav veikti pasākumi Pozitīvs (atgriezta vāze) Nav veikti pasākumi Nav veikti pasākumi
	Ungārija	Itālija	Nav veikti pasākumi (Apūlijas vāze)

Gads	Paziņotāja dalībvalsts	Paziņojuma saņēmēja dalībvalsts	Rezultāts
2011	Grieķija Spānija		Notiek atgriešana (liturģiski objekti) Pozitīvs (atgriezti mākslas objekti un antīkas grāmatas)
	Itālija	Francija	Pozitīvs (atgriezta glezna)
	Igaunija	Latvija	Pozitīvs (atgrieztas 3 ikonas)
2010 2011 2010	Nīderlande	Francija Francija Apvienotā Karaliste	Notiek atgriešana (statuja) Nav veikti pasākumi (arhīvi) Nav veikti pasākumi (arheoloģiski objekti)
	Slovēnija	Austrija	Paziņojums par objektu, kuru Austrija nav identificējusi
	Vācija Francija	Polija	Pozitīvs (atgriezta skulptūra) Sniegta palīdzība objektu saglabāšanai (10 gleznas)
	Somija	Francija	Nav veikti pasākumi

• Atgriešanas pieprasījumi (Direktīvas 93/7/EEK 5. pants)

Gads	Pieprasītājs	Pieprasījuma saņēmējs	Objekts
2008	Čehijas Republika	Austrija	4 svēto statujas no koka un 2 relikviju šķirstiņi (procedūra anulēta)
2008	Itālija	Vācija	Antīka bronzas ķivere (pieprasījums noraidīts)
2009	Čehijas Republika	Nīderlande	Svētās Annas statuja (procesā)
2009	Lietuva	Austrija	Skulptūra "Kristus augšāmcelšanās" (procesā)
2010	Čehijas Republika	Austrija	2 statujas (procesā) 10 statujas (atgrieztas)
2011	Čehijas	Austrija	1 Sv. Jana Nepomuka statuja (Čímyšl)

Gads	Pieprasītājs	Pieprasījuma saņēmējs	Objekts
	Republika		